

Председници Русије и Турске Владимир Путин и Тајип Ердоган сусрели су се у Истанбулу у време најзатегнутијих односа између две државе, изазване кризом у Сирији. Односи две земље нагло су захладнели када су турски ловци [пресрели авион компаније Сириан ер на линији Москва-Дамаск](#), док је захтев Турске НАТО-у да се на њеној граници са Сиријом поставе противракетни системи „Патриот“ изазвао додатне протесте Москве и груб одговор турског председника.

Иако је истамбулски састанак Путина и Ердогана био 30. у последњих осам година, околности које су га пратиле нису наговештавале да ће сва спорна питања лако бити потиснута у страну. Сусрет два лидера протекао је међутим у помирљивом тону, а велики бизнис и милијарде евра су у великој мери изгладили недавне инциденте. Русија је наике сада други економски партнер Турске, после Немачке, а пословни интереси су толико испреплетани и развијени да би њихово угрожавање обема странама нанело огромне штете. Прагматичан приступ проблемима резултирао је ставом да различита мишљења о Сирији неће утицати на план о повећању трговинске размене на износ од сто милијарди долара, док су делегације двеју земаља потписале и 11 међудржавних споразума. Русија ће такође учествовати у градњи турске нуклеарне централе Акују, која би требало да буде завршена 2020, а за Москву од огромног значаја је што је „Гаспром“ добио дозволу да преко турске територије прође „Јужни ток“, чија је градња један од главних приоритета Русије.

Развијена пословна сарадња и стратешки интереси су утицали на то да лидери ставе економију изнад политике, и не жртвују билатералне односе. То је свакако навело Русију да пређе преко инцидента са сиријским авионом, што је посебно вредно не само са тачке гледишта двеју земаља, већ и ради одржавања политичке стабилности у читавом региону. Ипак, и поред позитивних резултата посете, проблеми су остали, али је Русија показала флексибилност и што се тиче питања ракета „Патриот“, пошто је Путинов пресекретар Дмитриј Песков изјавио да „Патриот“ на турско-сиријској граници неће решити кризу, али неће ни погоршати односе Русије и Турске. Путин је с друге стране саопштио

Помирљиви тонови Путина и Ердогана

Пише: Александар Костић
уторак, 04 децембар 2012 12:12

и да ће испунити раније потписане договоре о испоруци противвродских и противваздушних ракета Сирији, али и нагласио да Русија није Асадов адвокат и бранилац режима.

Досадашњи токови сиријског конфликта показују да је без Русије немогуће решити, а Турска је и поред покушаја да утиче на Москву свесна њене кључне улоге. Насупрот ранијој запаљивој реторици, Ердоган у последње време са Путином деловао много помирљивије, и истакао да и он и Путин имају истрајну жељу да се прекине крвопролиће. Ердоган је најавио да ће поводом тога министри иностраних послова двеју земаља одржати додатне консултације, и саопштио да Турска није заинтересована за даље распиривање сиријског конфликта, који прети хуманитарном катастрофом, и који такође и Турској наноси велике штете због блокаде граница.

Турској у случају даље ескалације сиријског сукоба прети и распламсавање сукоба са Курдима, што је на конференцији за штампу посредно поменуо и Путин, који је изразио забринутост за будућност региона. Заједнички рад Москве и Анкаре и повратак срдачности не значи ипак да је Русија спремна на повлачење и препуштање Сирије, већ би се судећи по изјавама, могло закључити да је Анкара сада много спремнија да уважи аргументе Москве, која озбиљно рачуна на унутрашњу опозицију у Сирији, односно Национални координациони комитет за демократске промене, чија је делегација протекле недеље посетила Русију. Генерални координатор ове организације Хасан Абдел Азим се изјаснио за повећање улоге Русије у регулисању сиријског проблема, а

Сиријци, који су водили преговоре у Москви, сматрају једним од својих главних задатака уједињење раштркане опозиције, тим пре што је недавни сусрет у Дохи лидера спољне опозиције демонстрирао дубоки раскол у њиховим редовима. Опозиција рачуна на помоћ Русије и САД, да би се сазвала нова међународна конференција о Сирији, која би такође требала да стави на сто иницијативу Москве.

За Русију је ипак најважније што је лидер унутрашње опозиције саопштио да њихов комитет сматра да Русија има право да остане на својој бази Тартус и онда када Сирија постане права демократска држава. Москва има решење за Сирију, које би, ако би било примењено, могло да доведе до решења сукоба, уз очивање виталних интереса Русије, односно очувања њене помреске базе у Средоземљу. Сусрет са Ердоганом сугерише да су повећане шансе да руски план прихвати и Анкара, али је у исто време Вашингтон веома заштрио реторику и Асаду већ припретио војном интервенцијом. У том случају, односи Москве и Анкаре ће се наћи на веома озбиљном тесту, а криза у Сирији развити до несагледивих последица.